

«مسئله پدافند غیرعامل مسد بسیار مهمی است و حرروزی که می گذرد بر اهمیت پدافند غیرعامل افزوده می شود، یعنی شیوه های تهاجم دشمنان به نحوی است که پدافند در مقابل آنها در قالب پدافند غیرعامل کاملاً پیچیده و مهم و علمی و بهر جنبه است.»
مقام منظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدخله العالی) - ع/۰۸/۱۳۱۷

«... در دفاع، ملت مایک پارچگی کامل دارد و هیچ چیز دیگری تأثیر نمی گذارد، این یک و جمهوری اسلامی خود را آماده نموده می دارد و آمادگی خود را حفظ می کند این هم نکته دوم، بهر دستگاه های جمهوری اسلامی از وزارت دفاع، سازمان های ارتش و سپاه و دیگر دستگاه های مختلف باید این را بعنوان یک دستور العمل بشانند و آمادگی را روز به روز افزایش دهند.»
مقام منظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدخله العالی) در دیدار با فرماندهان و مسئولین ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۴/۱/۳۰

تصویب نامه

وزیر محترم کشور
وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
رئیس محترم کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی
معاون محترم هماهنگ کننده ستاد کل نیروهای مسلح
رئیس محترم سازمان پدافند غیرعامل کشور

سلام علیکم

باصولوات بر محمد و آل محمد و احترام؛ شصت و نهمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور به استناد ماده ۸ اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدخله العالی) در تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۹ تشکیل و دستور العمل تأمین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت موضوع ماده نه اساسنامه، پیشنهادی آن سازمان را بررسی و به شرح زیر تصویب نمود:

دستور العمل تأمین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت

مقدمه

زیر ساخت برق، از جمله زیر ساخت های حیاتی و از اهداف اولیه در زمان جنگ می باشد که بدلیل وابستگی سایر زیر ساخت ها به آن، وقوع تهدیدات بر این صنعت می تواند خدمات رسانی و کارکرد مراکز وابسته را مختل نموده و پیامدهای امنیتی در سطح ملی به دنبال داشته باشد؛ براین اساس لازم است برای تأمین انرژی الکتریکی مورد نیاز مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت در حوزه های کلیدی و زیر ساخت های تأمین کننده نیازهای حیاتی و ضروری از قبیل امنیت، بهداشت و درمان، حمل و نقل، غذا و دارو، ارتباطات، انرژی و آب و غیره در شرایط اضطراری، تمهیدات لازم پیش بینی شود تا این مراکز بتوانند برای مدت زمان معین و تا بازگشت به شرایط عادی، کارکردهای اصلی خود را حفظ نموده و تداوم خدمات رسانی داشته باشند.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

- (۱) **کمیته دائمی:** کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور
- (۲) **سازمان:** سازمان پدافند غیرعامل کشور
- (۳) **مولد برق اضطراری:** مجموعه‌ای از دستگاه‌ها و یا تاسیسات بصورت یک واحد تولید برق است که بهره‌برداری از آن بصورت مستقل و یا متصل به شبکه برق سراسری با رعایت نکات فنی و ایمنی، امکان‌پذیر می‌باشد.
- (۴) **مراکز حیاتی:** مراکزی که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض یا تخریب واقع شود و یا به کنترل دشمن درآیند، خسارت جبران ناپذیری به کشور وارد می‌شود و یا زندگی عادی مردم مختل می‌گردد.
- (۵) **مراکز حساس:** مراکزی که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض یا تخریب واقع شود و یا به کنترل دشمن درآیند، زیان کلی به کشور وارد می‌شود و یا زندگی مردم تا حدود زیادی مختل می‌گردد.
- (۶) **مراکز مهم:** مراکزی که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض یا تخریب واقع شود و یا به کنترل دشمن درآیند، مشکلاتی برای کشور ایجاد می‌گردد و یا زندگی بخشی از مردم مختل می‌گردد.
- (۷) **مراکز قابل حفاظت:** مراکزی که لطمه به آنها می‌تواند وقفه در امور قسمتی از یک شهر ایجاد نماید و نیازهای اصلی مردم، اداره امور شهر و تداوم حیات مردم (شهروندان) به آن وابسته بوده و حفاظت و مراقبت از آنها لازم باشد.
- (۸) **مشترکین برق:** یک شخص حقیقی یا حقوقی که امکان استفاده مجاز از انرژی الکتریکی از طریق دایرکردن خطوط اتصال انرژی و وسایل اندازه‌گیری لازم، طبق مقررات را دارد.
- (۹) **شبکه سراسری:** مجموعه مراکز نیروگاهی، پست‌های برق، خطوط، کابل‌ها و سایر تجهیزات که به‌منظور انتقال انرژی از محل تولید تا مصرف‌کننده نهایی متصل شده‌اند و می‌تواند بصورت فراملی، ملی و منطقه‌ای بهره‌برداری شود.
- (۱۰) **شرایط اضطراری:** وضعیتی از شبکه سراسری که با بروز تهدیدات (قریب‌الوقوع بودن و یا بعد از وقوع آنها) یا حوادث و اتفاقات عامدانه که منجر به اختلال در بخش‌های مختلف تولید، انتقال، توزیع و مراکز کنترل و فرماندهی و توزیع برق ایجاد می‌شود و نیاز به اقدامات فوق العاده برای پاسخ دارد.
- (۱۱) **کارکرد ضروری:** فعالیت‌های مرتبط با بخش‌های اصلی هر مرکز که در زمان اضطرار باید استمرار و تداوم داشته باشند و برای ادامه فعالیت آنها تمهیدات لازم پیش‌بینی گردد.
- (۱۲) **دستگاه اجرایی:** کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح و یا ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند. (ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری)

ماده ۲- مبانی استنادی

- (۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور - ماده ۵۸
- (۲) قانون تشکیل سازمان پدافند غیرعامل کشور
- (۳) اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور - ماده ۱۰
- (۴) بند "و" از بخش ۱۳-۴- ماده ۳۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان- مصوب ۱۳۷۴
- (۵) بخشنامه دولت به شماره ۳۶۶۷۵/۱۳۵۸۶۴ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۶
- (۶) ابلاغیه وزارت نیرو به شماره ۹۸۷۸۵/۳۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۸
- (۷) ابلاغیه شرکت توانیر به شماره ۱۱/۴۵۰۹/۳۱۳۷ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۵
- (۸) ابلاغیه وزارت مسکن و شهرسازی به شماره ۱۴۳۲۴/۱۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۸۶/۰۳/۲۹
- (۹) دستورالعمل تامین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس و مهم و ضروری شماره ۱۶۶ مصوب کمیته دائمی ۱۳۹۰

ماده ۳- حوزه شمول

این دستورالعمل برای کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و نیروهای مسلح و مراکز و زیرساخت‌های بخش خصوصی لازم الاجراست.

ماده ۴- هدف

- (۱) حفظ تداوم کارکرد اصلی و استمرار خدمات و پایداری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت در شرایط قطع برق
- (۲) پاسخ به شرایط اضطراری و کاهش پیامدهای ناشی از قطع برق در مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت
- (۳) ارتقاء تاب‌آوری و تسهیل مدیریت بحران‌های ناشی از قطع برق در زیرساخت‌های و مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت
- (۴) کمک به شبکه سراسری در شرایط اضطراری و بروز تهدیدات و حوادث عمدی

ماده ۵- ضوابط اجرایی

- (۱) وزارت نیرو موظف است نسبت به تهیه و تدوین ضوابط کلی طرح ساماندهی (تجهیز، تکمیل، پایش، ارزیابی، نظارت بر اجرا) و مدیریت ایجاد سامانه برق اضطراری مراکز مشمول این ابلاغیه اقدام نماید.
- (۲) کلیه مشمولین این ابلاغیه ملزم به تهیه، تامین و تکمیل کلیه نیازمندی‌ها و تجهیزات موردنیاز مولد برق اضطراری برای مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت خود برابر ضوابط ابلاغی وزارت نیرو می‌باشند.
- (۳) نوع و ظرفیت موردنیاز مولد برق اضطراری برای مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت به میزانی که آن مرکز پایداری، تداوم چرخه خدمت‌رسانی و استمرار تولید را حفظ نماید با پیشنهاد مرکز و تأیید وزارت نیرو تعیین می‌گردد.
- (۴) تضمین تداوم تولید برق و تامین سوخت موردنیاز مولدهای اضطراری تا یک هفته (مطابق با ابلاغیه وزارت نیرو) برعهده سازمان مربوطه و الزامی است.
- (۵) به‌منظور پایش و کنترل وضعیت مراکز و زیرساخت‌های کشور از نظر میزان آمادگی پاسخ به شرایط ناشی از قطع برق و تسهیل در مدیریت شرایط اضطراری کشور، وزارت نیرو موظف است ظرف یکسال نسبت به راه‌اندازی سامانه مدیریت و ثبت اطلاعات مولدهای برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت در سراسر کشور اقدام نماید بطوری‌که تا انتهای سال ۱۴۰۲ امکان تشخیص و ارزیابی وضعیت مراکز حیاتی، حساس و مهم و قابل حفاظت از نظر میزان آمادگی آنها در تامین برق موردنیاز خود، فراهم گردد.

تبصره: کلیه مراکز و دستگاه‌های اجرایی مشمول این دستورالعمل با همکاری وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه موظفند اطلاعات مربوط به تجهیزات تولید برق حوزه مأموریت خود را با رعایت نکات حفاظتی و رعایت آیین‌نامه صیانت و حفاظت از اطلاعات، اسناد و مدارک پدافند غیرعامل طرح‌ها و پروژه‌های زیرساخت‌ها، مراکز و تاسیسات حیاتی، حساس و مهم - مصوبه شماره ۱۰۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۴ کمیته دائمی - در سامانه مذکور ثبت نمایند.

(۶) وزارت نیرو موظف است نسبت به بازدید سامانه برق اضطراری مراکز مشمول اقدام و از آمادگی آنها اطمینان حاصل نماید، دستگاه‌های اجرایی مشمول، بخش‌های خصوصی و اتحادیه‌های صنفی در اینخصوص با وزارت نیرو همکاری نمایند.

(۷) اجرای رزمایش‌های دوره‌ای برای دستگاه‌های اجرایی دارای مراکز حیاتی و حساس هر ۶ ماه و برای دستگاه‌های اجرایی دارای مراکز مهم و قابل حفاظت هر سال، یک بار تعیین می‌گردد؛ وزارت نیرو موظف است ارزیابی سالانه از آمادگی مولدهای برق اضطراری در دستگاه‌های اجرایی و مراکز مشمول این ابلاغیه را به دبیرخانه کمیته دائمی گزارش نماید.

- ۸) ارتقاء رتبه کاری، احراز صلاحیت‌ها یا اخذ پروانه کاری برای کلیه مراکز تحت شمول این ابلاغیه مشروط به رعایت و اجرای این دستورالعمل می‌باشد.
- ۹) تعیین سطح مراکز به حیاتی، حساس، مهم یا قابل حفاظت با پیشنهاد کمیته پدافند غیرعامل دستگاه‌ها و تصویب آن توسط سازمان انجام می‌گیرد.
- ۱۰) وزارت نیرو و نفت با همکاری سازمان موظفند سیاست‌های حمایتی و تشویقی در راستای اجرای بهینه این دستورالعمل به گونه‌ای تهیه و تنظیم نمایند تا ضمن تشویق مشترکین برق غیردولتی و بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در اجرای طرح مولدهای تولید برق اضطراری مراکز و زیرساخت‌های کشور با بهره‌برداری مطلوب از ظرفیت‌های ایجاد شده در شرایط عادی، آمادگی لازم برای مقابله با شرایط اضطراری ایجاد گردد.
- ۱۱) وزارت صمت و وزارت نیرو موظفند شرایط لازم را برای توسعه ظرفیت‌های تولید داخل تجهیزات موردنیاز مولدهای برق اضطراری نظیر انتقال دانش و فناوری مولدهای اضطراری، حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در این حوزه و بومی‌سازی انواع مولدهای برق اضطراری را فراهم نمایند.
- ۱۲) دستگاه‌های اجرایی موظفند اعتبار موردنیاز تامین مولد برق اضطراری مراکز در حال بهره‌برداری را در بودجه سالانه خود پیش‌بینی و در موافقت‌نامه با سازمان برنامه و بودجه درج کنند.
- ۱۳) شرکت‌های دولتی، بانک‌ها، بیمه‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و شرکت‌های مربوط به بخش خصوصی و تعاونی نهاد‌های عمومی غیردولتی موظف‌اند اعتبار موردنیاز تامین مولد برق اضطراری مربوط به مراکز مشمول خود را از محل منابع داخلی شرکت پیش‌بینی و تأمین کنند.

تبصره: سازمان می‌تواند هزینه‌های مربوط به تجهیز و تامین برق پشتیبان مراکز و تاسیسات بخش‌های عمومی غیردولتی و خصوصی را بعنوان هزینه مورد قبول مالیاتی، منظور نموده و به مراجع ذی‌ربط اعلام نماید.

ماده ۶- مسئولیت و نظارت

- ۱) مسئولیت اجرای این دستورالعمل برعهده بالاترین مقام هر دستگاه اجرایی می‌باشد.
- ۲) نظارت برحسب اجرای این دستورالعمل برعهده سازمان می‌باشد که با استفاده از ظرفیت تمامی دستگاه‌های اجرایی انجام می‌شود و همه دستگاه‌های کشوری و لشکری موظف به همکاری و تعامل با سازمان در این خصوص می‌باشند.
- ۳) نظارت بر اجرای این دستورالعمل در استان‌ها برعهده استاندار بعنوان رئیس کمیته پدافند غیرعامل استان و در شهرستان برعهده فرماندار بعنوان رئیس کمیته پدافند غیرعامل شهرستان است.
- ۴) در مراکز نظامی و انتظامی، بخش‌های مهندسی و پدافند غیرعامل هر ستاد، ضمن پیگیری تامین مولدهای برق اضطراری هر مرکز متناسب با کارکردهای ضروری و موردنیاز، آمادگی آنها را به صورت دوره‌ای و منظم، مورد ارزیابی قرار داده و به‌طور سالانه به ستاد کل نیروی‌های مسلح گزارش کنند؛ ستادکل نیروهای مسلح گزارش تجمیعی از اجرای این دستورالعمل در مراکز نظامی و انتظامی را به سازمان اعلام می‌کند.
- ۵) وزارت نیرو موظف است هرگونه قصور و کوتاهی در اجرای این دستورالعمل در زیرساخت‌های پرخطر و مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظتی که قطع برق احتمال وقوع تهدیدات و مخاطرات در آن را افزایش می‌دهد را به سازمان گزارش نماید؛ سازمان بعنوان راهبر، هادی و ناظر اجرای مقررات و ضوابط پدافند غیرعامل گزارش تخلفات صورت گرفته را به مراجع قضایی ذی‌ربط اعلام می‌نماید.
- ۶) قوه قضاییه مستنکفین از این دستورالعمل را به تشخیص سازمان، پیگیری قضایی نموده و وفق مقررات و قوانین امنیتی و دفاعی، اقدام قضایی مناسب انجام می‌شود.

ماده ۷- این دستورالعمل در هفت ماده و چهل و چهار بند و دو تبصره در شصت و نهمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور به تاریخ بیست و نهم آذرماه سال یک هزار و چهارصد و یک هجری شمسی به تصویب رسید.

دستورالعمل تأمین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت مشتمل بر هفت ماده و چهل و چهار بند و دو تبصره که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۹ در شصت و نهمین جلسه کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور به تصویب رسید، به استناد تبصره یک ماده نه اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مد الله تعالی) جهت اجرا ابلاغ می گردد. /هـ

رئیس تادکل نیروهای مسلح و کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

سرلشکر پاسدار محمد باقری

دبیرخانه وزارت کشور

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

شماره ثبت: ۲۳۸۹۹۱